

ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ ПРИ ДОГОВОРИ ЗА ПОТРОШУВАЧКИ КРЕДИТИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој закон се уредува заштитата на потрошувачите при склучување и реализација на договори за потрошувачки кредит во кои како корисник на кредитот се јавува потрошувачот, кој го користи кредитот во обем и за намени предвидени со овој закон.

(2) Со овој закон не се засегаат правата на потрошувачите кои се гарантираат со Законот за заштита на потрошувачите, Законот за облигационите односи и други закони.

(3) За се што не е уредено со овој закон, на договорот за кредит се применуваат одредбите на Законот за облигациони односи, а на заштита на потрошувачите одредбите од Законот за заштита на потрошувачите.

(4) Доколку не е поинаку уредено со овој закон, на договорите за финансиски лизинг се применуваат одредбите од Законот за лизинг.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Потрошувач" е физичко лице кое склучува договор за потрошувачки кредит согласно со овој закон, а заради остварување на цели кои не се поврзани со вршење на неговата трговска, деловна или професионална дејност.
2. "Давател на потрошувачки кредит" е банка или друго трговско друштво и трговец поединец кое во рамките на својата регистрирана дејност, одобрува кредит или заем на потрошувачот.
3. "Договор за потрошувачки кредит" е:
 - 1) Договор со кој давателот на потрошувачки кредит се обврзува на потрошувачот да му одобри или му одобрува определен износ на пари, вклучувајќи договор за одобрени кредитни лимити на кредитни картички, а потрошувачот се обврзува да плаќа одредена камата и добиениот износ да го врати во време и под услови утврдени со договорот;
 - 2) Договор за продажба на производи и услуги со одложено плаќање, доколку потрошувачот е обврзан да ја плати цената на повеќе рати со тоа што збирот на износот на сите рати е повисок од цената на производот или услугата;
 - 3) Други финансиски договори кои во економска смисла имаат иста намена како договорите за кредит, како што се договорите за финансиски лизинг и договор за закуп на ствари кај кој закупнината се смета за одложено плаќање и на крајот на договорениот период правото на сопственост на стварта преминува на закупувачот;
4. "Кредитен посредник" е физичко или правно лице кое во име на давателот на потрошувачки кредит и за надомест, врши една или повеќе од следниве активности:
 - 1) Дава информации за можностите за склучување на договор за потрошувачки кредит;
 - 2) Нуди склучување на договор за потрошувачки кредит или

3) Презема други подготвителни активности за склучување на договор за потрошувачки кредит;

5. "Вкупни трошоци на кредитот" се камати, провизии и други надоместоци кои потрошувачот треба да ги плати при одобрувањето и редовната отплата на кредитот;

6. "Годишна стапка на вкупни трошоци" е дисконтна стапка изразена на годишно ниво како однос на вкупните трошоци на кредитот и износот на одобриениот кредит пресметана согласно членовите 11 и 12 од овој закон и со која износот на одобриениот кредит се изедначува со износите на сите обврски по кредитот што треба да ги плати потрошувачот (отплата на главнина и вкупни трошоци на кредитот).

Член 3

Одредбите од овој закон не се применуваат на:

1. Договори за оперативен лизинг и за закуп на ствари, освен договорите за закуп кај кои е предвидено на крајот на договорениот рок правото на сопственост на стварта да премине врз закупавачот;
2. Договори за кредит со кои не е предвидено плаќање на камата или други трошоци;
3. Договори за кредит кај кои потрошувачот се обврзува да го врати кредитот во период пократок од три месеци;
4. Договори за кредит со кои потрошувачот се обврзува да го врати кредитот во најмногу четири рати за период пократок од 12 месеци;
5. Договори за дозволено пречекорување на тековна сметка на кои се применуваат само одредбите од член 8 на овој закон;
6. Договори за кредит на износи помали од 200 и повисоки од 20.000 евра во денарска противвредност и
7. Договори за кредит кои се резултат на судско порамнување или порамнување пред орган на државна управа како и одложено плаќање по извршна исправа со посредство на извршител.

Член 4

Доколку давателот на потрошувачки кредит склучи повеќе договори за потрошувачки кредит за износи помали од 200 евра, а за иста економска цел, тие договори за потребите на овој закон се сметаат за еден договор за потрошувачки кредит.

II. РЕКЛАМИРАЊЕ И ПОНУДА

Член 5

(1) Секое рекламирање и понуда со кои некој нуди одобрување на потрошувачки кредит, било непосредно или посредно, преку друго лице, во деловните простории или на друг начин, мора да содржи:

1. Трошоци на кредитот, без оглед дали влегуваат или не во пресметката на годишната стапка на вкупни трошоци;
2. Годишната стапка на вкупни трошоци;
3. Услови за отплата на кредитот (број на рати, висина на поединечна рата, период на пристигнување и сл.) и
4. Репрезентативен и разбирлив пример за висината на вкупните трошоци на кредитот и за годишната стапка на вкупни трошоци.

(2) Податоците што се однесуваат на потрошувачкиот кредит содржани во рекламите и понудите, мораат да бидат точни и актуелни за времето кога се прави рекламирањето и понудата.

(3) Секое рекламирање и нудење спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) од овој член се смета за заведувачко и подлежи на санкции предвидени во Законот за заштита на потрошувачите.

(4) На секое рекламирање со кое се нуди склучување на договор за потрошувачки кредит се применуваат одредбите од Законот за заштита на потрошувачите кои се однесуваат на споредбено рекламирање.

III. ДОГОВОР ЗА ПОТРОШУВАЧКИ КРЕДИТ

1. Форма на договорот

Член 6

(1) Договорот за потрошувачки кредит мора да биде склучен во писмена форма.

(2) Договорите за потрошувачки кредит кои не се склучени во писмена форма се ништовни.

(3) Еден примерок од договорот за потрошувачки кредит задолжително му се врачува на потрошувачот.

(4) Потрошувачот мора да биде запознаен со содржината и условите од договорот за потрошувачки кредит, во писмена форма и во разумен период пред склучување на договорот за потрошувачки кредит.

2. Елементи на договорот за потрошувачки кредит

Член 7

(1) Во договорот за потрошувачки кредит, на едноставен и разбирлив начин, задолжително се наведува:

1. Видот на договорот;
2. Договорните страни;
3. Предметот на договорот;
4. Висината на кредитот, односно кредитниот лимит;
5. Висината и видот на трошоците и надоместоците, вкупно и поединечно, кои треба да ги плати потрошувачот при одобрувањето на кредитот;
6. Годишната стапка на вкупни трошоци и условите под кои таа може да се промени;
7. Висината, бројот и периодите или датумите на отплата на главнината, каматата и на другите трошоци на кредитот;
8. Инструментите за обезбедување на кредитот и услови за нивно активирање;
9. Вкупните трошоци на кредитот;
10. Висина на каматната стапка за ненавремено исполнување на обврските од договорот и условите под кои таа може да се промени;
11. Видот на валутата и девизниот курс кој се применува во пресметките при

одобрување и отплата на обврските, во случај на договори за потрошувачки кредит со девизна клаузула;

12. Условите под кои може да се изврши предвремено враќање на кредитот и

13. Услови и постапка за откажување и раскинување на договорот.

(2) Потрошувачот не е должен да плати трошоци (камата, провизии, надоместоци) кои не се наведени во договорот за потрошувачки кредит.

(3) Доколку во договорот за потрошувачки кредит не е можно да се утврди годишната стапка на вкупни трошоци, во договорот се наведуваат најмалку податоците од член 8 став (1) на овој закон, а кои важат на денот на склучувањето на договорот.

Член 8

(1) Договорот за дозволено пречекорување на тековна сметка задолжително е во писмена форма и содржи:

1. Висина на дозволеното пречекорување;
2. Каматна стапка изразена на годишно ниво и услови под кои таа може да се промени;
3. Трошоци кои се наплатуваат при склучување на договорот и
4. Услови под кои може да се измени, дополни или раскине договорот.

(2) Давателот на потрошувачки кредит во форма на дозволено пречекорување на тековна сметка е должен на барање на потрошувачот, да му издаде извештај (извод) за состојбата на тековна сметка кој содржи:

1. Периодот за кој се однесува извештајот (изводот);
2. Износи и датуми на уплати и исплати на и од тековната сметка;
3. Состојба и датум на претходниот извештај (извод) од тековната сметка;
4. Состојба на тековната сметка на денот на издавањето на извештајот (изводот);
5. Важечка каматна стапка и
6. Висина на дозволеното пречекорување.

(3) За времетраењето на договорот за дозволено пречекорување на тековна сметка давателот на потрошувачки кредит е должен во писмена форма да го информира потрошувачот за промените на содржината на договорот од став (1) од овој член во рок од 5 дена од направената промена.

Член 9

Доколку договорот за потрошувачки кредит е обезбеден со залог, нотарот пред кој се потврдува договорот е должен да го извести сопственикот на залогот за правните последици од договорот и особено за обезбедувањето, вкупните трошоци на кредитот, годишната стапката на вкупни трошоци и последиците од ненавремено исполнување на обврските од договорот.

3. Годишна стапка на вкупни трошоци

Член 10

(1) Годишната стапка на вкупни трошоци се пресметува врз основа на околностите кои постојат при склучувањето на договорот за потрошувачки кредит.

(2) За потребите на пресметување на годишната стапка на вкупни трошоци се смета дека договорот за потрошувачки кредит е полноважен и дека давателот на потрошувачки кредит и потрошувачот ги исполнуваат своите права и обврски од договорот на договорениот начин и во договореното време.

(3) Во случај договорот за потрошувачки кредит да содржи одредби со кои се предвидува можност за промена на каматната стапка, провизиите и другите надоместоци, при пресметката на годишната стапка на вкупни трошоци се смета дека до исполнување на договорот каматите и другите трошоци кои влегуваат во пресметката на годишната стапка на вкупни трошоци се непроменети.

Член 11

Во пресметката на годишната стапка на вкупни трошоци, во вкупните трошоци на кредитот не се вклучуваат:

1. Трошоците поврзани со неисполнување или ненавремено исполнување на обврските по договорот за потрошувачки кредит;
2. Трошоците за трансфер на средства по кредитот (платен промет);
3. Трошоците, освен куповната цена, што ги плаќа потрошувачот при купувањето на стоката или користење на услугата, без оглед на тоа дали плаќањето се врши во готовина или на кредит;
4. Надоместоците за членарини и слични трошоци со кои е условено одобрувањето на кредитот и
5. Трошоците за осигурување или гарантирање на кредитот, освен оние наменети за обезбедување на плаќањето во случај на смрт, болест, инвалидност или невработеност на потрошувачот во износ до или помал од износот на кредитот заедно со каматата и другите трошоци со кои се условува одобрувањето на кредитот.

Член 12

Годишната стапка на вкупни трошоци се пресметува според методологија пропишана од Советот на Народната банка на Република Македонија.

4. Ништовност

Член 13

(1) Одредбата на договор за потрошувачки кредит со која се оневозможуваат или се намалуваат правата на потрошувачите гарантирани со овој закон е ништовна.

(2) Одредбите од овој закон директно се применуваат во договор за потрошувачки кредит во случај кога одредбата на договорот за потрошувачки кредит е нејасна или непотполна.

IV. ПРАВО НА ПОТРОШУВАЧОТ И НА ДАВАТЕЛОТ НА ПОТРОШУВАЧКИ КРЕДИТ

Член 14

(1) Потрошувачот има право со писмено известување да се откаже од договорот за потрошувачки кредит пред да почне да го користи кредитот, но најмногу пет дена по склучувањето на договорот.

(2) Во случај на откажување од договорот давателот на потрошувачки кредитот има право од потрошувачот да наплати трошоци за одобрување на кредитот.

Член 15

(1) Потрошувачот има право во рок од 10 дена од плаќањето на првата рата по договорот за потрошувачки кредит еднострано, со изјава дадена во писмена форма, да го раскине договорот за потрошувачки кредит, доколку договорот не ги содржи елементите од член 7 на овој закон.

(2) Во случај на раскинување на договорот за потрошувачки кредит согласно став (1) од овој член, давателот на потрошувачки кредит е должен, во рок од 15 дена од добивањето на изјавата, на потрошувачот да му ги врати сите износи што ги наплатил во врска со договорот за потрошувачки кредит. Во истиот рок потрошувачот е должен на давателот на потрошувачки кредит да му го врати искористениот дел од кредитот.

Член 16

(1) Давателот на потрошувачки кредит може еднострано да го раскине договорот за потрошувачки кредит и да бара предвремена наплата доколку потрошувачот доцни со плаќање на првата рата или две последователни рати.

(2) Во случаите од став (1) на овој член, давателот на потрошувачки кредит не може еднострано да го раскине договорот без писмено известување во кое ќе го повика потрошувачот во рок не покус од 15 дена да ги плати пристигнатите обврски.

(3) Ако потрошувачот не ги плати обврските во рокот од став (2) на овој член, договорот за потрошувачки кредит се смета за раскинат, а целиот износ на кредитот за доспеан. Давателот на потрошувачки кредит има право на камата за ненавремено исполнување на обврската за пристигнатиот а неплатен износ на кредитот и на трошоци за предвремена наплата на кредитот, доколку истите се предвидени во договорот за потрошувачки кредит.

Член 17

(1) Потрошувачот има право во било кое време да го плати непристигнатиот за наплата дел од кредитот без дополнителни трошоци, освен трошоците за пресметка на предвременото плаќање на кредитот, доколку истите се предвидени со договорот за потрошувачки кредит.

(2) Во случај од став (1) на овој член давателот на потрошувачки кредит е должен на потрошувачот да му ги намали вкупните обврски по кредитот за износот на камата која пристигнува после денот на предвременото плаќање на кредитот .

Член 18

(1) Давателот на потрошувачки кредит е должен да го извести потрошувачот за промена на страната на давателот на потрошувачки кредит во случај на отстапување на побарување од договорот за потрошувачки кредит или отстапување на договор за потрошувачки кредит на друго лице.

(2) Потрошувачот има право кон лицето на кое му е отстапено побарувањето, односно договорот за потрошувачки кредит да ги истакне сите приговори освен

личните приговори што ги имал кон давателот на потрошувачки кредит.

(3) Договорите за отстапување на побарувањата со кои се намалуваат правата на потрошувачот се ништовни.

Член 19

(1) Кога е договорено потрошувачот да може да го плати кредитот со меница или чек, или кога кредитот е обезбеден со меница, давателот на потрошувачки кредит е должен овие средства да ги користи исклучиво за наплата на кредитот во согласност со договорот за потрошувачки кредит.

(2) Ако давателот на потрошувачки кредит ги искористи средствата за безготовинско плаќање од став (1) на овој член за други цели, одговара за штета што би ја претрпел потрошувачот.

Член 20

(1) Потрошувачот кој бил обврзан, заради претходен договор на давателот на потрошувачки кредит и продавачот на производот или услугата според кој давателот на потрошувачки кредит се обврзува да одобрува кредит исклучиво за купување на определени производи и услуги од тој продавач, за купување на одреден производ или услуга да склучи договор за купопродажба на стока или услуга и договор за потрошувачки кредит со продавач и давател на потрошувачки кредит кои не се исто лице, а не успее да ги оствари правата што ги има спрема продавачот, има право да бара од давателот на потрошувачки кредит надоместок за штетата што ја претрпел заради неисполнување или неуредно исполнување на договорот за продажба од страна на продавачот.

(2) Кога во случај од став (1) на овој член договорот за продажба се раскине, се раскинува и договорот за потрошувачки кредит, а давателот на потрошувачки кредит не може од потрошувачот да бара надомест за настаната штета.

(3) Давателот на потрошувачки кредит кој врз основа на став (1) од овој член на потрошувачот му ја надоместил претрпената штета заради неисполнување или неуредно исполнување на договорот за продажба, може да бара од продавачот да му надомести се што овој исплатил за негова сметка, како што се каматите од денот на исплатата, трошоците настанати во спорот со потрошувачот од моментот кога продавачот бил известен за спорот како и надоместок на штета која ја претрпел давателот на потрошувачки кредит.

V. ПОСРЕДУВАЊЕ ПРИ СКЛУЧУВАЊЕ НА ПОТРОШУВАЧКИ КРЕДИТИ

Член 21

(1) Кредитниот посредник врши посредување при склучување на потрошувачки кредити врз основа на писмено овластување за кредитен посредник од давател на потрошувачки кредит, заверено на нотар.

(2) Кредитните посредници се должни во контактите со потрошувачите да го презентираат овластувањето од давателот на потрошувачки кредит.

(3) Кредитните посредници се должни да водат евиденција за видот и обемот на кредитите за кои посредувале и за тоа дневно да го известуваат давателот на

потрошувачки кредит кој ги овластил за кредитни посредници.

Член 22

Давателот на потрошувачки кредит и кредитниот посредник заеднички одговараат доколку кредитниот посредник ги пречекори овластувањата дадени од давателот на потрошувачки кредит.

Член 23

(1) Кредитниот посредник не смее да бара од потрошувачот надоместок за услугата за посредување и за трошоците на посредување.

(2) Давателот на потрошувачки кредит надоместокот за услугата за посредување и трошоците на посредување на кредитниот посредник ги изразува во вкупните трошоци на кредитот доколку надоместокот го пресметува и наплатува на сметка на потрошувачот.

Член 24

(1) Давателот на потрошувачки кредит е должен да води евиденција за кредитните посредници на кои им дал овластување за посредување и за видот и обемот на активностите на секој од кредитните посредници.

(2) Давателите на потрошувачки кредит, се должни најдоцна до 31 март во тековната година до Министерството за економија да достават список на кредитни посредници на кои им дал овластување за посредување со податоци за видот и обемот на активностите на секој од кредитните посредници во претходната календарска година.

(3) Давателите на потрошувачки кредит над кои супервизија и надзор врши Народна банка на Република Македонија, се должни да достават список за кредитни посредници и до Народната банка на Република Македонија согласно со ставот (2) од овој член.

(4) Давателите на потрошувачки кредит кои вршат финансиска активност запишана во трговскиот регистар кој се води во Централниот регистар на Република Македонија врз основа на посебна дозвола од надлежен орган, се должни да достават список за кредитни посредници и до органот кој ја има издадено посебната дозвола согласно со ставот (2) од овој член.

VI. ДОЗВОЛА ЗА ДАВАТЕЛИ НА ПОТРОШУВАЧКИ КРЕДИТИ

Член 25

(1) Давател на потрошувачки кредит, освен давателите над која супервизија и надзор спроведува Народната банка на Република Македонија и давателите на потрошувачки кредит кои вршат финансиска активност запишана во трговскиот регистар кој се води во Централниот регистар на Република Македонија врз основа на посебна дозвола од надлежен орган, пред да започне со активности за одобрување на потрошувачки кредит е должен да добие дозвола од министерот за економија за одобрување на потрошувачки кредити.

(2) За добивање на дозвола од став (1) на овој член давателот на потрошувачки кредит треба да ги исполнува следниве услови:

1. да е регистриран во трговскиот регистар кој се води во Централниот регистар на Република Македонија;
2. да не е отворена стечајна или ликвидациона постапка;
3. против одговорното лице и вработените да не е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност;
4. одговорното лице да има високо образование и најмалку три години работно искуство;
5. да има вработено најмалку еден дипломиран правник и еден дипломиран економист и
6. да располага со соодветен деловен простор и техничка опременост.

(3) Министерот за економија со правилник поблиску ги пропишува формата и содржината на барањето за добивање на дозволата од ставот (1) на овој член и формата и содржината на дозволата за одобрување на потрошувачки кредити, како и техничката опременост, односно техничките услови што треба да ги исполни подносителот на барањето.

(4) Министерот за економија ќе го одбива барањето за добивање на дозвола за одобрување на потрошувачки кредити, доколку:

1. барањето е некомплетно;
2. не се исполнети пропишаните услови од ставот (2) на овој член;
3. на барателот претходно му била одземена дозвола за одобрување на потрошувачки кредити издадена согласно со одредбите од овој закон или
4. на барателот му била изречена прекршочна санкција заради одобрување на потрошувачки кредити без да поседува дозволата за одобрување на потрошувачки кредити, согласно со одредбите од овој закон.

(5) На постапката за издавање на дозволата од ставот (1) на овој член се применува Законот за општата управна постапка.

Член 26

(1) Министерството за економија води Регистар на даватели на потрошувачки кредити на кои министерот за економија им издал дозвола за одобрување на кредити и Регистар на кредитни посредници кај даватели на кои министерот за економија им издал дозвола за одобрување на кредити.

(2) На давателите на потрошувачки кредити кои се запишани во Регистарот од ставот (1) на овој член Министерството за економија им издава налепници кои мора да бидат истакнати во сите простории на давателот на потрошувачки кредит во кои се врши дејноста.

(3) Формата и содржината на регистрите од ставот (1) на овој член и формата и содржината на налепниците од ставот (2) на овој член ги пропишува министерот за економија.

VII. ИЗВЕШТАИ

Член 27

(1) Давателите на потрошувачки кредит, освен давателите на потрошувачки кредити кои се финансиска институција над кои супервизија и надзор спроведува Народната банка на Република Македонија, се должни секој 6 месеци, најдоцна на петтиот

работен ден по истекот на шестомесечието, до Министерството за економија да достават извештај за бројот на склучените договори за кредит и договорената годишна стапка на вкупни трошоци.

(2) Министерот за економија ги пропишува формата, содржината и начинот на доставување на извештаите од ставот (1) на овој член, како и начинот на доставување на извештаите од ставот (1) на овој член.

(3) Давателте на потрошувачки кредит кои вршат финансиска активност запишана во трговскиот регистар кој се води во Централниот регистар на Република Македонија врз основа на посебна дозвола од надлежен орган, се должни извештајот од ставот (1) на овој член да го достават и до органот кој ја има издадено посебната дозвола согласно со ставот (2) од овој член.

VIII. НАДЗОР И ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

Член 28

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството за економија.

Член 29

(1) Инспекциски надзор над давателите на потрошувачки кредити кои работат врз основа на дозвола издадена од министерот за економија врши Државниот пазарен инспекторат преку државни пазарни инспектори.

(2) Надзорот од ставот (1) на овој член се врши на барање на Организацијата за заштита на потрошувачите и по службена должност.

(3) Надзорот од ставот (1) на овој член опфаќа контрола над:

1. огласувањето,
2. рекламирањето,
3. понудата,
4. содржината на договорите за потрошувачки кредити,
5. начинот на пресметка на годишната стапка на вкупни трошоци
6. исполнување на условите од дозволата од страна на давателите на потрошувачки кредити
7. издадените овластувања за кредитни посредници и
8. начинот на вршење на посредување од страна на кредитните посредници

(4) Доколку Државната пазарна инспекција при вршењето на надзорот утврди дека давателот на потрошувачки кредит или кредитниот посредник не постапува или постапува спротивно на одредбите од овој закон, веднаш, а најдоцна во рок од 10 дена, го известува министерот за економија.

Член 30

Министерот за економија, на предлог на Државниот пазарен инспекторат или Организацијата за заштита на потрошувачите, ја одзема дозволата за одобрување на потрошувачки кредити и му изрекува мерка забрана за вршење на дејност во траење од 30 дена на давател на потрошувачки кредит, доколку:

1. при рекламирањето и понудата не ги наведува податоците од член 4 став (1) на овој закон или наведените податоци се неточни и неактуелни;
2. склучува договори за потрошувачки кредит кои не се во форма и содржина

- пропишани со членовите 5, 6 и 8 од овој закон:
3. годишната стапка на вкупни трошоци и вкупните трошоци на кредитот не ги пресметува во согласност со членовите 10, 11 и 12 од овој закон или;
 4. од потрошувачот бара издавање или акцептирање на бланко меница или чек.

Член 31

(1) Надзор на спроведувањето на овој закон од страна на давателите на потрошувачки кредити над кои супервизија и надзор спроведува Народна банка на Република Македонија, врши Народната банка на Република Македонија на начин и во постапка пропишана од страна на Советот на Народната банка на Република Македонија.

(2) Надзор над давателите на потрошувачки кредити кои вршат финансиска активност запишана во трговскиот регистар кој се води во Централниот регистар на Република Македонија врз основа на посебна дозвола од надлежен орган, врши органот кој ја има издадено посебната дозвола за финансиска активност.

(3) Во случај на непочитување на одредбите од овој закон од страна на давателите од ставовите (1) и (2) на овој член Народната банка на Република Македонија и органот кој ја има издадено посебната дозвола за финансиска активност соодветно ги применуваат одредбите од овој закон кои се во надлежност на Министерството за економија.

IX. ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ

Член 32

Надлежен орган за изрекување на прекршочните санкции предвидени со овој закон е надлежниот суд.

Член 33

(1) Глоба во износ од 3000 до 5000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на давател на потрошувачки кредит, ако:

1. било кое рекламирање или понуда со кои нуди одобрување на потрошувачки кредит, непосредно или посредно, преку друго лице, во деловните простории или на друг начин, не ги содржи потребните податоци или податоците содржани во рекламите и понудите не се точни и актуелни за времето кога се прави рекламирањето и понудата (член 5 ставови (1) и (2));
2. договорот за потрошувачки кредит не е склучен во писмена форма или еден примерок од договорот не му се врати на потрошувачот (член 6 ставови (1) и (3));
3. во договорот за потрошувачки кредит на едноставен и разбирлив начин не се наведени задолжителните елементи, наплати трошоци од потрошувачот кои не се наведени во договорот за потрошувачки кредит или доколку во договорот за потрошувачки кредит поради неможност за утврдување на годишната стапка на вкупни трошоци не ги наведе податоците од член 8 став (1) на овој закон (член 7);
4. договорот за дозволено пречекорување на тековна сметка не е склучен во писмена форма, не ги содржи потребните елементи, не издаде извештај (извод) за состојба на тековна сметка, извештајот (изводот) за состојба на тековна сметка не ги содржи потребните елементи или не го извести потрошувачот во рок од пет дена од промената на условите кои се содржани во договорот (член 8);

5. во пресметка на годишната стапка на вкупни трошоци постапува спротивно на членовите 11 и 12 од овој закон;
6. во договорот за потрошувачки кредит внесе одредба со која се оневозможуваат или се намалуваат правата на потрошувачите гарантирани со овој закон (член 13);
7. во рок од 15 дена од добивањето на изјавата на потрошувачот за раскинување на договорот на потрошувачот не му ги врати сите износи што ги платил потрошувачот во врска со договорот за потрошувачки кредит (член 15 став (2));
8. го раскине договорот за потрошувачки кредит без писмено известување до потрошувачот или од потрошувачот бара во рок пократок од 15 дена да ги плати пристигнатите обврски (член 16 став (2));
9. на потрошувачот не му ги намали вкупните обврски во случај на плаќање на непристигнатиот дел од кредитот од страна на потрошувачот за износот на каматата која пристигнува после денот на предвременото плаќање на кредитот (член 17 став (2));
10. не го извести потрошувачот за промена, односно отстапување на побарувањето од договорот за потрошувачки кредит на друго лице или со договорот за отстапување на побарувањето се намалат правата на потрошувачот (член 18 став (1) и (3));
11. мениците и чековите со кои се плаќа или обезбедува кредитот ги користи спротивно на членот 19 став (1) од овој закон;
12. даде овластување за кредитен посредник кое не е заверено на нотар (член 21 став (1));
13. надоместокот за услугата за посредување и трошоците на посредување на кредитниот посредник не ги изрази во вкупните трошоци на кредитот, доколку надоместокот се наплатува од потрошувачот (член 23 став (2));
14. не води евиденција за кредитни посредници на кои им дал овластување за посредување, не води евиденција за видот и обемот на активности за секој од кредитните посредници (член 24 став (1));
15. најдоцна до 31 март во тековната година до Министерството за економија не достави список на овластени кредитни посредници или достави список без податоци за видот и обемот на активностите за секој кредитен посредник во претходната година (член 24 став 2);
16. не истакне налепница добиена од Министерството за економија во сите простории во кои се врши дејноста (член 26 став (2)) и
17. не доставува извештај за бројот на склучени договори за кредит или извештај за договорена годишна стапка на вкупни трошоци или доставува извештаи по истекот на одредениот рок или не доставува извештаи во пропишаната форма и содржина (член 27).

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на давателот на потрошувачки кредит ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од пет години.

(3) За прекршоците од ставот (1) на овој член ќе се изрече глоба во износ од 1500 евра до 3000 евра во денарска противвредност и на одговорното лице кај давателот на потрошувачки кредит.

Член 34

(1) Глоба во износ од 2500 до 5000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на кредитен посредник ако:

1. било кое рекламирање или понуда со кои нуди склучување на потрошувачки кредит во деловните простории или на друг начин, не ги содржат потребните податоци или податоците содржани во рекламите и понудите не се точни и актуелни за времето кога се прави рекламирањето и понудата (член 5 ставови (1) и (2));
2. посредува за договорот за потрошувачки кредит кој не е склучен во писмена форма или еден примерок од договорот не му се врати на потрошувачот (член 6 ставови (1) и (3));
3. во договорот за потрошувачки кредит на едноставен и разбирлив начин не се наведени задолжителните елементи или во договорот за потрошувачки кредит поради неможност за утврдување на годишната стапка на вкупни трошоци не ги наведе податоците од член 8 став (1) на овој закон (член 7);
4. договорот за дозволено пречекорување на тековна сметка не е склучен во писмена форма или не ги содржи потребните елементи (член 8);
5. во договорот за кредит внесе одредба со која се оневозможуваат или се намалуваат правата на потрошувачите гарантирани со овој закон (член 13);
6. посредува при склучување на договори за потрошувачки кредит врз основа на овластување за кредитен посредник од давател на потрошувачки кредит кое не е заверено на нотар (член 21 став (1));
7. во контактите со потрошувачите не го презентираат овластувањето од давателот на потрошувачки кредит, не водат евиденција за видот и обемот на кредитите за кои посредувал и за тоа дневно не го известува давателот на потрошувачки кредит од кој го добил овластувањето за кредитен посредник (член 21 став (2)) и
8. бара од потрошувачот надомест за услугата за посредување или трошоци за посредувањето (член 23 став (1)).

(2) За прекршоците од ставот (1) на овој член ќе се изрече глоба во износ од 1500 евра до 3000 евра во денарска противвредност и на одговорното лице кај кредитниот посредник - правно лице.

Член 35

(1) Глоба во износ од 6000 до 8000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на трговско друштво или трговец поединец ако нуди одобрување или одобрува потрошувачки кредит без добиена дозвола за одобрување на потрошувачки или извршува активности на кредитен посредник без овластување за кредитен посредник од давател на потрошувачки кредит.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на трговско друштво или трговец-поединец ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од пет години.

(3) За прекршоците од ставот (1) на овој член ќе се изрече глоба во износ од 2000 евра до 4000 евра во денарска противвредност и на одговорното лице во трговското

друштво или трговецот-поединец.

(4) Покрај глобата од ставот (2) на овој член на одговорното лице во трговското друштво или трговецот-поединец ќе му се изрече и прекршочна санкција, забрана за вршење професија, дејност или должност во траење од една година до пет години.

Член 36

Глоба во износ од 3000 до 5000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице ако извршува активности на кредитен посредник без овластување за кредитен посредник од давател на потрошувачки кредит.

X. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 37

Трговските друштва и трговците-поединци кои нудат одобрување, склучување или одобруваат потрошувачки кредити до денот на влегување во сила на овој закон се должни да се усогласат со одредбите од овој закон во рок од шест месеца од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 38

Подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон, Народна банка на Република Македонија и Министерството за економија се должни да ги донесат во рок од три месеца од влегувањето во сила на овој закон.

Член 39

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе почне да се применува 01.01.2008 година.